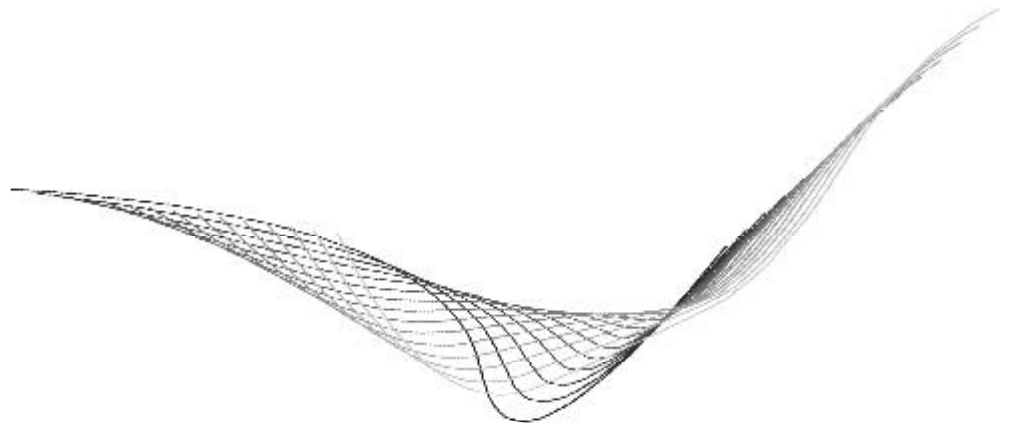

Orquestra
simfònica
del Vallès

Dossier Pedagògic OSV

LA CONSCIÈNCIA CÍVICA DE LA LLIBERTAT
(SETEMBRE del 2010)

1. Presentació.
2. Els compositors
3. Les obres
4. Materials
5. Els intèrprets
6. Propostes didàctiques
7. Recursos pedagògics

1 Presentació

L'Orquestra Simfònica del Vallès enceta amb aquest concert la quinzena temporada del cicle 'Concerts Simfònics al Palau'. En total són 10 concerts, que es faran entre els mesos de setembre i juny.

En aquest primer concert tindrem l'ocasió de sentir obres de fins a quatre compositors diferents. La primera és una estrena, un encàrrec, fet a Jordi Cervelló, un dels nostres millors compositors que aquest any, a més, ha estat Premi Nacional de Música. Cervelló, és enguany el compositor resident de la Simfònica. Després vindrà la música de Txaikovski. Una de les partitures més apassionades i apassionants d'aquest compositor, i l'última que va presentar el públic: la seva *Simfonia 'Patètica'*. Aquesta obra va ser l'obra escollida pel públic de l'orquestra, a final de la temporada passada, entre 10 opcions, perquè formés part precisament d'aquest primer concert. Després del descans vindrà dues composicions més. D'una banda, 'Retrat de Lincoln', del compositor nord-americà Aaron Copland, escrita en plena Segona Guerra Mundial. Una peça que inclou la lectura de textos d'aquest president nord-americà. I l'última obra del programa serà, curiosament, una obertura, 'Egmont', escrita per Beethoven per a una representació de l'obra de teatre de Goethe sobre aquest personatge legendari.

Amb aquest primer concert, a més, encetem una temporada que dediquem a la llibertat com a eix central. La llibertat contemplada des de diferents angles, des de la vivència de la música. En aquest primer programa exemplificada en la llibertat del nostre públic per escollir una de les obres d'aquest concert (la simfonia), la llibertat col·lectiva de l'obra de Copland o la conquesta de la llibertat individual per part d'un símbol de la lluita per la independència de l'artista com va ser Beethoven.

Un concert, en definitiva, variat, amb força punts d'interès, que ens agradaria molt que compartissiu amb nosaltres!

EL PROGRAMA

Orquestra Simfònica del Vallès
Rubén Gimeno, director

I PART

Jordi Cervelló (1935)

Fanfara Els Tres Tambors (2010). *Obra encàrrec de l'OSV*

Piotr Ílitx Txaikovski (1840-1893)

Simfonia núm. 6, en Si menor, op. 74, "Patètica"

- I. Adagio-Allegro non troppo
- II. Allegro con grazia
- III. Allegro molto vivace
- IV. Finale: Adagio lamentoso

II PART

Aaron Copland (1900 – 1990)

Retrat de Lincoln*

Ludwig van Beethoven (1770 –1827)

Obertura Egmont, op. 84

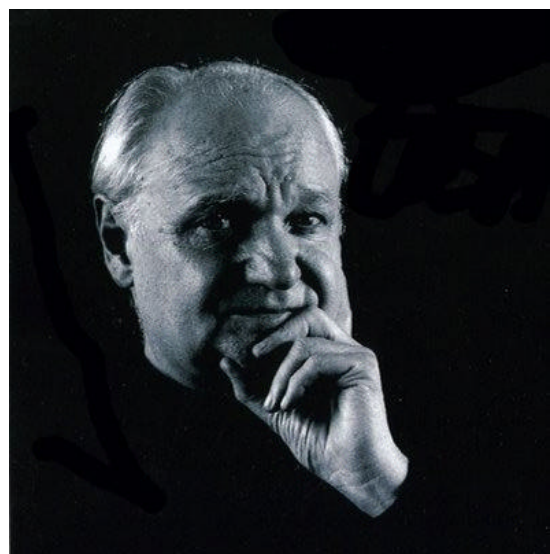
2 Els compositors

JORDI CERVELLÓ

Barcelona, 1935

Jordi Cervelló va començar a estudiar música als sis anys, quan va començar classes amb els mestres Rosa Maria Faria i Joan Massià. Més tard, estudiaria virtuosisme amb Franco Tufari i Eugen Prokop, i participaria en alguns cursos a l'estranger. Això pel que fa al violí. La composició la va aprendre, sobretot, de la mà de Josep M. Roma.

Al llarg de la seva carrera ha guanyat nombrosos premis, l'últim, el Premi Nacional de Cultura, en la categoria de música, que va rebre el mes de juliol passat. La seva música s'ha pogut sentir interpretada per orquestres com la Royal Philharmònic de Londres, la Filharmònica de Bogotà, l'Orquestra de la Ràdio d'Israel o la Simfònica de Tenerife, així com per l'Orquestra Simfònica de Barcelona i Nacional de Catalunya, entre d'altres.

PIOTR ÍLITX TXAIKOVSKI

Votkinsk (Rússia), 1840 – Sant Petersburg, 1893

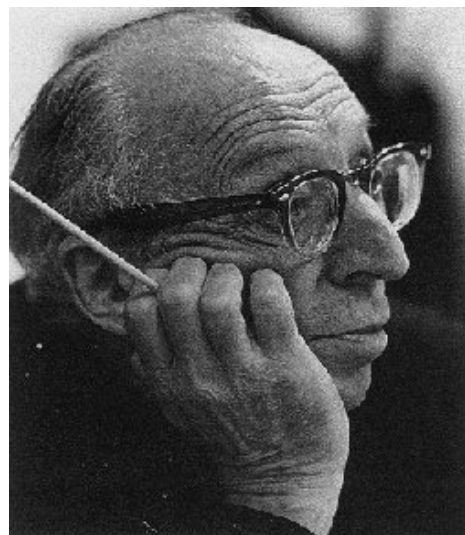
Txaikovski no només és un dels compositors russos més importants del segle XIX sinó, segurament, un dels més populars. Això, gràcies principalment als seus ballets (*El Trencanous*, *El llac dels cignes* o *La bella dorment*), però també a les seves simfonies (especialment les tres últimes), el seu primer concert per a piano i orquestra, el de violí, i obres com l'*Obertura 1812*, el *Caprici Italià* o *Romeu i Julieta*. També va escriure òperes com *Evgeni Oneguín* o *La dama de piques*, aquesta última representada l'any passat a l'escenari del Gran Teatre del Liceu.

Txaikovski era membre d'una família de classe mitjana i en un principi anava encaminat a convertir-se en funcionari. En contra dels desitjos de la seva família, va decidir dedicar-se a la música. Va graduar-se al Conservatori de Sant Petersburg, amb una formació que l'acostava a l'estil germànic de fer música. De mica en mica, va anar trobant el seu propi llenguatge, incorporant ritmes i melodies russes en moltes de les seves composicions. Tot i l'èxit que van tenir moltes de les seves obres, mai va tenir prou confiança ni seguretat en ell mateix, i va patir diverses crisis personals i moments de depressió durant la seva vida. Factors que van contribuir a aquest estat van ser la por i repressió de la seva homosexualitat o el fracàs del seu matrimoni. Va morir amb només 53 anys, oficialment per còlera, tot i que cada vegada està més acceptada l'hipòtesi del suïcidi.

AARON COPLAND

Nova York (Estats Units), 1900 – Nova York, 1990

Va ser un dels músics més importants del segle XX als Estats Units i un model per molts compositors d'aquell país. Va escriure per a les sales de concert i també per al cinema. Stravinski i l'impressionisme francès sempre se citen a l'hora de parlar de les seves influències, tot i que al final desenvoluparia un estil propi i característic. Els seus pares tenien una botiga al barri de Brooklyn, a Nova York. Després de formar-se en diverses disciplines teòriques i en el piano, Copland va començar a guanyar-se la vida de ben jove com a pianista. Poc després de complir els 20 anys, però, va marxar a Europa per formar-se amb Nadia Boulanger, una de les professores més importants d'aquella època a nivell mundial, amb la qual van estudiar alguns dels noms de referència de la música del segle XX (Piazzolla, Barenboim, Gardiner, Glass, Milhaud, etc.). Després d'aquesta etapa de formació, va començar a escriure –i a estrenar– algunes de les seves obres: la *Simfonia per a orgue*, la *Música per a Teatre*, el *Concert per a piano i orquestra*, la *Dance Symphony*, etc. També va ensenyar en escoles superiors de música i en universitats. Va escriure llibres sobre música, entre els que destaca 'Como escuchar la música' (1939) i va rebre també nombrosos premis als Estats Units durant la seva carrera. Pel que fa a la música de cinema, va guanyar l'Oscar l'any 1950 per la pel·lícula 'La heredera'.

Les seves obres més importants són, però, els ballets *Billy The Kid*, *Appalachian Spring* i *Rodeo*, la *Fanfare for the Common Man* (*Fanfara per a l'home corrent*), el *Concert per a clarinet i orquestra*, etc.

Se'l considera el pare de la música nord-americana, el primer gran compositor purament americà.

LUDWIG VAN BEETHOVEN

Bonn (Alemanya), 1770 – Viena (Àustria), 1827

Parlar de Beethoven és fer-ho d'una figura imprescindible de la història de la música. Va viure en una època revolucionària –la Revolució Francesa–, amb canvis a la societat, que van marcar la seva carrera. De fet, va ser el primer músic en alliberar-se dels lligams contractuals. Fins aquell moment els músics treballaven al servei de l'Església o de la cort d'algun Príncep o Rei. El seu pare i el seu avi havien estat músics. La seva família provenia de Flandes i d'aquí el "van" del seu cognom. La disciplina rígida del seu pare, que volia que fos un nen prodigi com ho havia estat Mozart, va marcar els seus inicis musicals. Dels germans que va tenir en van sobreviure dos, més petits que ell, dels quals es va haver d'ocupar de jove, per la deixadesa del seu pare alcohòlic.

Beethoven es va donar a conèixer quan va arribar a Viena, especialment en la seva faceta de pianista, de la qual en destacava especialment la seva capacitat d'improvissació davant del teclat. La seva presentació en públic la va fer el 1795, en un concert al Burgtheater. Durant aquests anys realitza concerts i fa alguna gira. També escriu i publica les primeres obres. Però quan té 30 anys es veu immers en una forta crisi personal, quan li diuen que la sordesa que havia començat a patir serà incurable. El 1802 està apunt de suïcidar-se i fins i tot redacta un testament adreçat als seus germans. Aquesta lluita interna del compositor per acceptar i conviure amb la nova situació es veurà reflectida en obres com la *Tercera Simfonia* ('*Heroica*'), el *Triple Concert per a violí, violoncel i piano*, les sonates per a piano nús. 21 ('*Waldstein*') i 23 ('*Appassionata*') o *Fidelio*, la seva única òpera.

A més de la desgràcia de patir sordesa, Beethoven va fracassar sentimentalment i mai va arribar a casar-se, ni tenir fills. El seu caràcter es va anar tornant cada vegada més antisocial i es va anar tancant en ell mateix. Les seves últimes obres (especialment les sonates de piano i els quartets) reflecteixen aquesta introspecció.

Normalment la seva producció s'acostuma a dividir en tres etapes:

Fins al 1800: primera simfonia, 2 primers concerts per a piano, primeres sonates de piano.

Del 1800 al 1814: simfonies nús. 2, 3, 4, 5, 6, 7 i 8; concerts per a piano nús. 3, 4 i 5; el concert de violí, etc.

Del 1814 al 1826: *Novena Simfonia*, *Missa Solemnis*, les últimes sonates i els últims quartets.

3 Les obres

FANFARA ELS TRES TAMBORS

La Gran Enciclopèdia Catalana ens diu que fanfara és un *'passatge de música escènica o simfònica que recorda o imita la música de cacera o militar'*. I també hi trobem aquesta altra definició: *'peça musical per a instruments de metall que hom interpretava en les caceres per indicar la partida, la peça aconseguida, la retirada, etc'*.

En el cas de l'obra de Jordi Cervelló aquesta fanfara és sobretot un toc d'atenció, un inici festiu i esclatant per a una nova temporada que volem començar amb alegria. Hi surt citada la cançó 'Els tres tambors', el text de la qual podeu trobar una mica més endavant.

El compositor diu de la seva obra:

'La fanfara l'he fet sobre el tema d'Els tres tambors perquè la meva dona me'l va suggerir. I això que ella és italiana... Em va dir que a Itàlia també es canta i, de fet, crec que té alguna cosa de provençal. És una melodia que sempre m'ha agradat molt. Faig servir metalls, bàsicament, però també hi ha el tamburo, el piccolo (flautí). Penso que pot anar molt bé: és divertida i té ganxo. Són tres minuts que poden ser molt divertits i als nanos els hi pot agradar molt.'

SIMFONIA NÚM. 6 'PATÈTICA'

La sisena i última de les simfonies que va escriure Txaikovski és probablement una segurament la més interpretada no només del compositor sinó també de tot el repertori simfònic. El sobrenom 'Patètica' li va suggerir el seu germà Modest i ell el va acceptar. L'estrena es va fer a la ciutat de Sant Petersburg l'octubre del 1893, dirigida pel mateix Txaikovski, pocs dies abans de la seva mort.

Txaikovski va escriure sobre l'obra:

'Al començar el meu viatge em va venir la idea d'una nova simfonia. En aquesta ocasió, amb un programa, però un programa que serà un enigma per a tothom; que l'endevini qui pugui. Estarà plena de sentiments subjectius. Mentra la componia en el meu cap, vaig plorar sovint.'

La simfonia s'estructura en quatre parts o moviments. El primer, el més extens, dura com els dos següents i s'estructura en diverses seccions. Comença de forma lenta i fosca, amb només uns quants instruments greus i amb el protagonisme del fagot, que és qui porta la melodia. El caràcter canvia amb l'entrada d'un nou tema, àgil, senzill i de caràcter alegre, portat pels violins i les flutes. A continuació vindrà la melodia principal de la simfonia, un tema molt inspirat de caràcter apassionat que porta cap a un moment de repòs i calma que s'acaba de forma sobtada. Ara, apareix la desesperació i la tensió que són portades a l'extrem fins que arribem a l'últim fragment del moviment que ens torna a la melodia principal de la simfonia, amb un altre caràcter, més distant i llunyà.

Els dos moviments centrals tenen un aire diferent a la resta de l'obra, menys dramàtics. El segon és una dansa amb caràcter de vals, però amb ritme de 5/4 i no de 3/4. El tercer, el més optimista i viu de tots, té regust de marxa. Especialment contrastant serà el pas del tercer al quart moviment. Podem tenir la sensació que s'acaba la simfonia i, de fet, molta gent –portada per la música– en els concerts acostuma a aplaudir just després d'aquesta part.

L'últim moviment (Adagio lamentoso) és de les músiques més expressives del compositor. La melodia inicial és com un lament que s'anirà repetint, en versions diferents. El dolor que transmet la música s'anirà incrementant, amb una pausa en la part central en forma breu episodi. De seguida, però, tornarà el lament i aquest caràcter dolorós, que es mantindrà fins al final de l'obra. La simfonia acaba amb el to greu amb que havia començat.

No sabem concretament què va motivar a Txaikovski a escriure una música tant profundament dramàtica, especialment al final de l'obra. Va ser el germà qui va declarar, un cop mort el compositor, que l'obra es podria considerar autobiogràfica. Segons ell, el primer moviment representava 'la vida i els sufriments'; el segon, 'els primers plaers'; el tercer, 'la història del desenvolupament i l'evolució de la seva música'; i l'últim 'la condició de la seva ànima durant els últims anys, les amargues decepcions i el seu desencant al comprendre que la fama de l'artista és fugaç'. En tot cas, aquesta és la interpretació que en feia el germà. El biògraf John Warrack la defineix com 'una obra sobre el patiment emocional'.

Curiosament, Txaikovski, escrivia mentre componia la simfonia *'No t'imagines l'alegria que sento davant la convicció que el meu temps no s'ha acabat encara i que segueixo sent capaç de treballar'*. Sembla, però, que aquest pensament va canviar...

La simfonia acostua a tenir una durada global d'uns $\frac{3}{4}$ d'hora.

RETRAT DE LINCOLN

L'origen de l'obra cal buscar-lo en un director d'orquestra, André Kostelanetz, que va encarregar a Copland –i també als compositors Jerome Kern i Virgil Thomson- una sèrie de retrats musicals de grans figures de la història dels Estats Units. Feia poc que el seu país havia entrat en la Segona Guerra Mundial i el sentiment patriòtic creixia. Copland va escollir un home d'Estat com Lincoln com a protagonista, i va demanar de poder utilitzar la figura d'un narrador. L'obra dura uns 15 minuts i es divideix en tres seccions que van seguides. Les dues primeres parts són orquestrals. És a l'última part de l'obra on hi apareix el narrador, que llegeix fragments de discursos i cartes del president Abraham Lincoln.* Aquests textos van ser escollits pel mateix compositor, a partir de la biografia de Lincoln escrita per Lord Godfrey Charnwood. L'estrena de

les tres composicions (Copland, Kern i Thomson) la va fer el mateix director que va encarregar les obres, Kostelanetz, amb l'Orquestra Simfònica de Cincinnati i l'actor William Adams, com a narrador de l'obra de Copland. Era al maig de 1942, en un moment important de la carrera del compositor, ja que d'aquella època daten algunes de les seves millors composicions.

Des de l'estrena de l'obra, han estat molt els narradors –bàsicament dels Estats Units- que ha tingut el 'Retrat de Lincoln'. Alguns exemples serien Henry Fonda, Tom Hanks, Katherine Hepburn, Margaret Thatcher, i fins i tot el president Obama, entre molts d'altres.

* En el cas del concert de la Simfònica no serà un sinó quatre narradors, un per cada carta, i seran tant referents de la societat com algun dels nostres abonats.

OBERTURA D'EGMONT

Beethoven va escriure només una òpera però, en canvi, unes quantes obertures. Una obertura no només pot introduir una òpera, també pot anar al davant d'un ballet, d'un recull de músiques per acompanyar una obra de teatre i, fins i tot, pot anar sola, com una composició independent. De fet, Beethoven és dels primers en fer obertures de concert. *Egmont*, però, entraria en la categoria de música per a l'escena. En aquest concert, curiosament, sentirem com a última obra del programa una música que acostuma a sonar al començament.

El comte Lamoral d'Egmont va ser un personatge holandès històric i de llegenda, que va voler defensar la llibertat religiosa dels Països Baixos, davant de la Inquisició i de les tropes espanyoles, durant el segle XVI. Va ser empresonat i decapitat posteriorment a la Plaça del Mercat de Brussel·les. Sobre la seva història, Johann W. von Goethe va escriure un drama cap al 1788, posant l'accent en la llibertat per defensar uns ideals fins a la mort, l'amor i la passió per l'estimada, i el patriotisme.

Retrat del comte Egmont

Beethoven escriu la música per a l'obra de teatre de Goethe l'any 1810, per a unes representacions que s'havien de fer a Viena. L'hem de situar cronològicament entre les simfonies nùms. 6 i 7. La composició està formada per una obertura i nou números musicals més, alguns amb la participació d'un narrador i una soprano.

La música d'aquesta obertura de Beethoven és dramàtica, agitada en alguns moments, amb *crescendi* (pujades de dinàmica, del flux al fort) constants. És una peça en un únic moviment.

El començament és misteriós i lent, que vol representar probablement la foscor que representa la tirania. Els sons de la revolució s'aniran imposant fins a aconseguir la victòria moral al final. La música, doncs, s'intensifica fins a arribar al clímax final de l'obra, amb paper destacat pels instruments de vent metall i les timbales.

La durada de l'obra acostuma a ser d'entre 8 i 9 minuts.

5 Materials

Aquí teniu el text de la melodia 'Els tres tambors' sobre la que es basa l'obra de Jordi Cervelló que s'estrenarà en aquest concert:

*Si n'eren tres tambors
que venien de la guerra
i el més petit de tots
porta un ram de rosetes.
Ram, ram, ram, pataplam
porta un ram de rosetes.*

*La filla del bon rei
ha sortit a la finestra
-Tambor, el bon tambor,
si em vols dar una roseta?
Ram, ram, ram pataplam,
si em vols dar una roseta?*

*-Donzella, qui l'haurà
serà l'esposa meva:
no us donaré el ram
que a vós no us pugui prendre.
Ram, ram, ram pataplam,
que a vós no us pugui prendre.*

*-M'haveu de demanar
al pare i a la mare
Si el sí vos volen far
per mi res no es pot perdre.
Ram, ram, ra, pataplam,
per mi res no es pot perdre.*

I aquí, els textos que es llegiran durant la interpretació de l'obra de Copland. També us adjuntem l'original en anglès:

Un retrat de Lincoln

"Conciutadans, no podem escapar de la història."

Això va dir.

Això va dir Abraham Lincoln:

"Conciutadans, no podem escapar de la història. Nosaltres, membres d'aquest Congrés i d'aquesta administració, serem recordats enllà de nosaltres mateixos. Cap significança o insignificança personal no alliberarà cap de nosaltres. La prova de foc que travessem ens ha de dur, amb honor o deshonor, fins a la darrera de les generacions. Nosaltres –fins i tot els que ara som aquí– tenim el poder i assumim la responsabilitat."

Havia nascut a Kentucky, va créixer a Indiana i visqué a Illinoi. I això és el que va dir. Això és el que Abe Lincoln va dir:

"Els dogmes del passat encalmat no serveixen per a un present tempestuós. L'ocasió té al davant un munt de dificultats, i hem d'alçar-nos amb aquesta ocasió. Així com el nostre cas és nou, hem de pensar de forma nova i actuar d'una forma nova. Hem d'alliberar-nos i llavors podrem salvar el nostre país."

Dret, feia més de metre noranta. I això és el que va dir. Va dir:

"És la lluita eterna entre dos principis –el que és correcte i el que és incorrecte– arreu del món. És el mateix esperit que diu 'Esforça't, treballa i guanya't el pa... que jo me'l menjaré'. No importa en quina forma ens arriba, si ha sortit de la boca d'un rei que pretén dominar els ciutadans del seu país i viure del fruit de llur treball o si prové d'una raça humana que en fa l'apologia per esclavitzar-ne una altra: és sempre el mateix principi tirànic."

Lincoln era un home tranquil.

Abe Lincoln era un home tranquil i malenconiós. Però quan va parlar de la democràcia, això és el que va dir.

Va dir:

"De la mateixa forma que no seria esclau, no seria amo. Això expressa la meua idea de democràcia. Allò que se n'allunya, en la mesura que en difereix, no és democràcia."

Abraham Lincoln, setzè President dels Estats Units d'Amèrica, resta per sempre en la memòria dels seus compatriotes.

Perquè va dir això al camp de batalla de Gettysburg.

Va dir:

"...que d'aquests morts honorats en traiem una devoció renovada per la causa a la qual van lliurar la seva màxima devoció final: que nosaltres aquí prenem la resolució que aquests morts no hauran mort en va, i que aquesta nació, amb l'ajuda de Déu, viurà el renaixement de la llibertat, i que el govern del poble, pel poble i per al poble no ha de desaparèixer de la Terra".

(Traducció de Jaume Subirana)

A Lincoln Portrait

"Fellow citizens, we cannot escape history"
That is what he said.

That is what Abraham Lincoln said:

"Fellow citizens, we cannot escape history. We of this Congress and this Administration will be remembered in spite of ourselves. No personal significance or insignificance can spare one or another of us. The fiery trial through which we pass will light us down in honor or dishonor, to the latest generation. We – even we here – hold the power and bear the responsibility".

He was born in Kentucky, raised in Indiana, and lived in Illinois. And this is what he said:

This is what Abe Lincoln said:

"The dogmas of the quiet past are inadequate to the stormy present. The occasion is piled high with difficulty, and we must rise with the occasion. As our case is new, so we must think anew and act anew. We must disenthrall ourselves and then we shall save our country".

When standing erect he was six feet four inches tall. And this is what he said. He said:

"It is the eternal struggle between two principles – right and wrong – throughout the world. It is the same spirit that says: "You toil and work and earn bread – and I'll eat it". No matter in what shape it comes, whether from the mouth of a king who seeks to bestride the people of his own nation and live by the fruit of their labour, or from one race of men as an apology for enslaving another race, it is the same tyrannical principle".

Lincoln was a quiet man.

Abe Lincoln was a quiet and melancholy man. But when he spoke of democracy, this is what he said:

He said:

"As I would not be a slave, so I would not be a master. This expresses my idea of democracy. Whatever differs from this, to the extent of the difference, is not democracy".

Abraham Lincoln, 16th President of these United States, is everlasting in the memory of his countrymen.

For on the battleground at Gettysburg, this is what he said.

He said:

"... that from these honoured dead we take increased devotion to that cause for which they gave the last full measure of devotion: that we here highly resolve that these dead shall not have died in vain; and that this nation, under God, shall we have a new birth of freedom; and that government of the people, by the people and for the people, shall not perish from the earth".

4 Els intèrprets

L'ORQUESTRA SIMFÒNICA DEL VALLÈS

L'Orquestra Simfònica del Vallès (OSV) va néixer l'any 1987 per iniciativa de l'Associació d'Amics de l'Òpera de Sabadell. És l'única orquestra simfònica de l'Estat on els músics i treballadors que la formen són alhora els propietaris. L'OSV és, doncs, una orquestra diferent, que viu del seu públic i dels seus concerts. Cada any participa en un centenar d'actuacions, en format simfònic (amb temporades estables a Sabadell i al Palau de la Música Catalana) o bé col·laborant en les òperes i sarsueles que organitzen els Amics de l'Òpera de Sabadell. Aquesta temporada està dedicada a la llibertat i té un compositor català viu, Jordi Cervelló, com a artista resident. L'OSV també desenvolupa una tasca social important en centres penitenciaris i també ofereix concerts per a escoles i centres educatius.

L'Orquestra Simfònica del Vallès des de fa ja un temps aposta fort per les noves tecnologies i per acostar-se al seu públic. És per això que disposa de:

Web: www.osvalles.com

Blog: www.osvalles.com/blog

Facebook: <http://www.facebook.com/OrquestraSimfonicadelValles>

Twitter: <http://twitter.com/osvalles>

RUBÉN GIMENO, el director

Aquesta és la segona temporada de Rubén Gimeno com a titular de l'Orquestra Simfònica del Vallès. És una temporada important perquè tindrà l'ocasió de dirigir per primera vegada els seus músics en una òpera. Això serà entre els mesos de febrer i març del 2011 amb l'òpera 'Els contes d'Hoffmann' de Jacques Offenbach. També dirigirà orquestres espanyoles importants com la Simfònica d'Euskadi o la Nacional d'Espanya, entre d'altres.

En Rubén és valencià i va iniciar-se en el món de la música tocant el violí. Anys més tard va començar a dirigir orquestres de joves i va tenir l'ocasió de formar-se als Estats Units, convidat pel director James Ross. També ha rebut classes de directors com Alan Gilbert, Esa-Pekka Salonen, Jukka Pekka Saraste o Leonard Slatkin. A Galícia hi ha viscut molts anys, com a violinista de la Simfònica de Galícia i també dirigint la Jove Orquestra Simfònica de Galícia. Ha pogut dirigir en països tan diferents com el Japó, Colòmbia o Suïssa, entre d'altres. A banda del repertori simfònic i orquestral, a Rubén Gimeno li agrada especialment acompanyar cantants i és un apassionat de la sarsuela.

Per cert que, si voleu visitar la seva pàgina web, podeu entrar a www.rubengimeno.es.

5 Propostes didàctiques

Aquí teniu una sèrie de temes per treballar amb els alumnes:

- Cercar i escoltar diverses fanfares. A la música de cinema en podeu trobar uns quants exemples. Copland, un dels compositors del programa d'aquest concert en té també una que va titular 'Fanfara per a un home corrent'.
- Treballar la cançó 'Els tres tambors' (text, música, estrofes, etc.) i les melodies populars i tradicionals.
- Fer una repassada per aquelles músiques de Txaikovski que han esdevingut populars. Només cal que fem una passejada pels ballets, el primer concert de piano, el de violí, etc.
- Treballar les figures històriques del comte Egmont i de Johann Wolfgang von Goethe. Buscar (Spotify) la resta de les músiques que va compondre Beethoven per fer de banda sonora (música incidental) de l'obra de teatre.
- Treballar la llibertat, eix temàtic de l'actual temporada de la Simfònica del Vallès.
- Llegir i treballar els textos de les cartes d'Abraham Lincoln que sonaran en el concert i que Aaron Copland va incloure en el seu 'Retrat de Lincoln'. Qui va ser aquest personatge i què va significar per a la història dels Estats Units?
- Fer un llistat de compositors russos i classificar-los cronològicament. En quins gèneres van destacar (ballet, òpera, simfònic...)
- El Palau de la Música Catalana com a auditori i alhora edifici emblemàtic de Barcelona. Com és, quan es va construir, qui en va ser el constructor, quin tipus de música s'hi fa (repassar programacions).
- Reconèixer els rituals d'un concert: afinació, salutacions, el paper que juga l'orquestra, la figura del concertino, l'afinació, el director, l'actitut del públic, el bis (propina).
- Aprofundir en la biografia de Txaikovski
- Treballar una mica les partitures de Txaikovski i Beethoven (veure Recursos Pedagògics): les diverses parts, les indicacions, els instruments i la seva ordenació, etc.
- Fer una recerca a les xarxes socials: què s'hi pot trobar dels quatre autors del concert?

6 Recursos pedagògics

Partitura de l'obertura 'Egmont', de Beethoven:

[http://imslp.info/files/imglnks/usimg/4/4d/IMSLP00670-Beethoven -
_Egmont_Op_84.pdf](http://imslp.info/files/imglnks/usimg/4/4d/IMSLP00670-Beethoven_-_Egmont_Op_84.pdf)

Partitura de la Simfonia núm. 6 'Patètica', de Txaikovski:

[http://imslp.info/files/imglnks/usimg/a/ab/IMSLP27088-PMLP02511-Tchaikovsky-
Op74fsJurMuz.pdf](http://imslp.info/files/imglnks/usimg/a/ab/IMSLP27088-PMLP02511-Tchaikovsky-Op74fsJurMuz.pdf)

Web de la Fundació Aaron Copland:

<http://www.coplandfund.org/>

La cançó 'Els tres tambors' al YouTube:

<http://www.youtube.com/watch?v=H82uvXyGn3Y>

Accés lliure a Spotify per sentir les obres del concert i altres:

<https://www.spotify.com/es/get-spotify/go/open>

Lincoln Portrait (Retrat de Lincoln) a Spotify:

<http://open.spotify.com/album/02oza1C34wsDobdBFi1vGM>

'Egmont' (Obertura i música d'escena) a Spotify:

<http://open.spotify.com/track/6csWqp8lqB5dKv97eeDjHU>

Simfonia núm. 6 'Patètica' de Txaikovski a Spotify:

<http://open.spotify.com/album/1SaZAn23NdxAsABiyGzOks>

Fons de Jordi Cervelló, dipositat a la Biblioteca de Catalunya

http://www.bnc.es/fons/inventaris/smusica/cervello/inventari_documentacio.pdf

Redacció: Pere Andreu Jariod

Orquestra
simfònica
del Vallès

www.osvalles.com

Narcís Giralt, 40 · 08202 Sabadell
Tel. 93 727 03 00 · Fax 93 727 22 28 · osv@osvalles.com